

diepere lagen

Het oor deed het weer, en bleef het de hele vakantie doen.

Wel bleef de linkerzijkant van mijn tong tintelen. Zelfs na anderhalve maand kon ik daar toch niet echt aan wennen. Niettemin, als dat alles was qua tegenslag in mijn leven, die tong, dan teken- de ik ervoor. Als je tijdens een patrouille op een bermbom liep of opgeblazen werd op het drukke marktplein van een noordelijke stad in Pakistan of in Bagdad, dan had je reden tot piepen, dan mocht je zelfs blij zijn als je daartoe nog in staat was. Wel breidde het tintelen zich ietsje uit en verspreidde het zich over een groter deel van de tong; en er was een klein plekje op mijn linkerwang dat minder gevoelig werd, gek genoeg. Maar van die verschijnselen ging weinig verontrustends uit; hoewel Yolanda daar anders over dacht en er bij me op aandrang om direct na de vakantie opnieuw bij de kno-arts langs te gaan, of deze te ‘consulteren’ zoals zij dat noemt.

Zo keerden we terug naar Nederland en naar Den Haag. De vakantie zat erop, de scholen begonnen, we moesten weer aan het werk.

Het plekje op mijn wang ging ook aan de slag, want het werd groter.

Op dinsdagochtend stapte ik in de auto en reed naar Amsterdam, naar de Van Miereveldstraat. Daar zetelt mijn uitgever, De Bezige Bij, en ik had een afspraak met twee dierbare bekenden, Suzanne en Francien. We zouden de toekomst bespreken, mijn toekomst, en wat de uitgeverij zich daarbij zou voorstelde. Altijd de moeite waard om het eens uitgebreid over de toekomst te hebben, helemaal als je weet dat je metgezellen je met een zekere welwillendheid tegemoet treden.

Het enige verontrustende was de plek op mijn wang. Dat was voor het eerst geen plekje meer, maar een plek. Ook rommelde er iets aan de binnenkant van mijn hoofd. Zo langzamerhand lieten de verschijnselen zich niet langer negeren.

Tijdens de rit naar Amsterdam be kroop me enige twijfel of ik wel in staat was heelhuids bij De Bij aan te komen, zonder brokken te maken. Was ik in staat de auto in de juiste banen te leiden? Daar was ik opeens niet zo heel erg zeker van. Kon ik niet beter omkeren?

Om tien voor twaalf liep ik het pand van De Bij in. Francien stond al in de hal en Suzanne kwam juist de monumentale trap af.

Ze kennen me beiden al lang en goed, en zagen dat er iets aan scheelde.

‘Bart, is er iets?’

‘Nee, ik geloof ’t niet. Of eigenlijk, ja, ik geloof ’t wel, maar ik kan er de vinger niet op leggen, op wat er aan de hand zou zijn. Er mankeert iets aan mijn hoofd, of in mijn hoofd. Nou ja, dat zal voor mijn tegenstanders niet als een verrassing komen, dat er iets aan me schort en er een steekje los zit.’

Achter Franciens schouder was een raam. Ik keek uit het raam de verte in, een verte die ver voorbij Amsterdam reikte. Op hun beurt keken Suzanne en Francien mij aan, van heel dichtbij, onder aan de houten trap, en zagen me in de verte staren, en keken zo met me mee de verte in, naar het verborgene.

Er kwam iets met grote snelheid op me aangedenderd, en dat zagen zij ook.

Francien en Suzanne wisselden een blik van verstandhouding.

Nee, ik maakte een fout, een inschattingsfout. Zij zagen het, van zo dichtbij, veel scherper dan ik. Er kwam helemaal niets vanuit de verre verte op me toe, integendeel. Het was er al lang, het was al vlak bij me gearriveerd, veilig geland, en het had zich in mijn hoofd genesteld om van daaruit zijn verwoestende werk te doen als het daarvoor de kans zou krijgen.

Het werd tijd dat ik eens wakker werd.

Een week later zat ik op aandringen van mijn lief opnieuw in Bronovo, bij dokter Huibregts die ik al jaren kende.

‘Nee, dat oor is in orde,’ zei hij. Hij pakte de telefoon en belde Radiologie. ‘Willem,’ hoorde ik hem zeggen, ‘er zit hier iemand naast me, die mankeert iets aan zijn oor en wang. Ik wil een scan van de diepere lagen.’

Diepere lagen.

Dat klonk boeiend, maar ook dreigend. Diepere lagen, dat was iets waar je zomaar kopje-onder in kon gaan.

‘Bart,’ zei Gerard terwijl hij de hoorn neerlegde, ‘vrijdagmiddag, halfvijf, mri-scan. Je weet de weg? Radiologie. Begane grond, eerste gang rechts.’

‘Moet ik me zorgen maken?’ vroeg ik.

‘Welnee,’ zei Gerard, ‘helemaal niet nodig. Ik wil die scan om alle

eventualiteiten uit te sluiten. Zie het als de kou uit de lucht halen, niet meer, niet minder. Maak je vooral geen zorgen. Ben je gek, zeg, dat is nergens voor nodig, je zorgen maken.'

Ik volgde het advies van dokter Huibregts op en bracht de rest van de week door zonder me zorgen te maken. Dat ging niet van een leien dakje, zorgeloos het leven door, dat vergde enige inspanning. Nog geen twee maanden geleden had ik aan de groeve gestaan van de opa van onze vier kinderen, Opa Tomaat. En vorig jaar had ik afscheid moeten nemen van Martin Bril, en ik meende dat de rechtvaardigheid gebod dat verder onheil voorlopig aan mijn deur voorbij zou gaan; maar dat zag het onheil zelf kennelijk anders. Het lot deed niet aan zoiets als weloverwogen te werk gaan, zo stak het leven niet in elkaar. Het leven zat helemaal niet in elkaar, en je moest maar hopen dat je geen pech had en niet te snel tussen de gruzelementen en het gruis belandde.

Desondanks hervond ik vrij snel mijn gebruikelijke optimisme. Je zorgen maken, daar schoot je sowieso niets mee op. En de kinderen vroegen aandacht, en hond Bril ook, en het leven hernam zijn normale gang.

Wel werd de minder gevoelige plek op mijn linkerwang wat groter.

Ik was er klaar voor, voor de hersenscan. En mijn lief ging mee. Zo werd het een uitje, en nog gezellig ook.

We meldden ons vrijdagmiddag bij de balie van de afdeling Radiologie van ziekenhuis Bronovo en mochten plaatsnemen aan het einde van de gang. Het was betrekkelijk laat, kwart voor vijf, en de hal en de gangen van het ziekenhuis waren leeg. Af en toe passeerde er iemand: die keek je dan na tot hij of zij verdween in het trappenhuis.

Toen ging er een deur open en verscheen er een verpleegkundige in de gang die me kwam halen. Het ging opeens zo snel dat ik vergat mijn lief gedag te zeggen: het was te laat, de deur was al achter me dicht.

Er kwam een laborante bij. Ze hadden nog nooit een boek van me gelezen, vertelden ze, maar ze vonden het hartstikke leuk om me nu eens in het echt te ontmoeten in plaats van op de televisie. Terwijl ik op tafel lag, praatten de twee vrouwen honderduit. Het dreigde feestelijk te worden, en we moesten af en toe hard lachen.

Soms weet je dat iets mis is, foute boel, voordat je het echt bevestigd hebt gekregen. Dat was deze vrijdagmiddag ook het geval toen ze me de tunnel voor de scan in schoven.

De scan duurde zo'n twintig minuten, die ik probleemloos volbracht, tegen mijn natuur in keurig stilliggend; tot ik uit het apparaat werd geschoven. Dit keer lachten de vrouwen niet, en ze zeiden ook niet veel. Terwijl zij me losgespten, zei de verpleegster: 'Meneer Chabot, dat was 'm.' Ze klonk gereserveerd. Had ik soms iets verkeerd gezegd? Nee, dat kon het niet zijn, want ik had geen woord uitgebracht tijdens het maken van de scan: daar kon het niet aan liggen. En ook anderszins was ik

me van geen kwaad bewust.

'U krijgt de uitslag van dokter Huibregts. Vergeet uw colbertje niet. Prettig weekend.'

Was er iets grondig mis? Hadden zij iets gezien op de monitor in de aangrenzende ruimte, was hun iets opgevallen en waren ze daarom nu opeens zo terughoudend?

Ik trok mijn jasje aan en liep de gang op.

'En, hoe ging 't?' vroeg Yolanda, terwijl ze opstond.

'Goed,' antwoordde ik.

Zo gleden we het weekend in: de uitslag zou ik maandagochtend van dokter Huibregts krijgen.

Vrijdagmiddag werd vrijdagavond werd zaterdagochtend. De jongens gingen naar voetbal; ze speelden allemaal uit, buiten Den Haag. Er was enig gekrakeel over waar de beenbeschermers waren gebleven, waar degene die die dingen vorig weekend had geleend ze gelaten had, want nu waren ze onvindbaar en 'vlug een beetje' hoorde ik een van de kinderen roepen, want 'ik had er al moeten zijn'.

Yolanda ging de stad in. Er moesten allerlei dingen dringend worden aangevuld, en ik wilde nog werken. 'Haal jij Storm straks op van voetbal,' vroeg zij, 'of zal ik dat doen?'

'Nee,' antwoordde ik, 'dat doe ik wel, daar heb ik mijn tong niet bij nodig.'

Toen alle kinderen waren vertrokken en Yolanda terug was, lieten we Brill uit in de duinen en maakten een voor ons doen lange wandeling. Het huis redde het wel even alleen.

Zaterdagmiddag werd een groot deel van mijn linkerwang minder gevoelig en van mijn tong de hele linkerkant. Ook links van mijn kin was iets niet in de haak. De boel begon nu echt zorgelijk te worden.

Zondagmiddag, ik was alleen thuis, hond Brill lag te slapen op de keukenvloer, werd de huid bij mijn slaap ongevoelig: aan de zijkant van mijn hoofd zat ineens een klein stukje van een plank, dood hout. Hetzelfde gold voor het linkerdeel van mijn neus, de onderkant van mijn linkeroog- kas, en mijn voorhoofd en kaak, en mijn lippen.

Dit viel niet meer in de categorie Luchtig Weg- wuiven, en ik belde mijn lief; zij belde Gerard Huibregts, die in zijn auto stapte en de radioloog belde; en samen bogen zij zich halverwege de zondagmiddag in Bronovo over de scan.

Tegen halfzes ging Yolanda's mobiel. Zij nam aan, luisterde, zei toen: 'Ja' en: 'Dat is goed', en legde de Nokia weg. 'Gerard vroeg of we thuis waren,' zei ze. 'Zo ja, dan kwam hij even langs.'

Ze keek me aan. 'Nou, dan weet je het wel. Hij komt er nu aan, Gerard, hij stapt nu in zijn auto en kan er elk moment zijn.'

Ik voelde aan het linkerdeel van mijn gezicht. Wat stond me te wachten? Wat stond ons te wachten? Ik had een vrouw en vier kinderen voor wie ik moest zorgen, of voor wie ik me in elk geval verantwoordelijk voelde.

Een kwartiertje later verscheen Gerard voor de deur. Ik deed zelf open. We keken elkaar aan, ik begroette hem en schudde hem de hand en glimlachte. Gerard stapte de drempel over.

'Het goeie nieuws, Bart, dat is... Je gaat er niet dood aan.'

'Nou,' antwoordde ik, 'is me dat even een meevaller.'

'Daar heb je het goeie nieuws,' zei Gerard, 'dan ook meteen mee gehad.'

Gerard ging zitten.

'Wat is het?' vroeg ik. 'Wat mankeer ik?'

'Je hebt een brughoektumor.'

Ik keek naar mijn lief en zij keek naar mij. Een paar dagen geleden was ze thuisgekomen met de mededeling dat zij dacht dat ze wist wat ik had: een brughoektumor. Toen ze Gerard daarover belde, had hij hartelijk gelachen. 'Een brughoektumor? Dat is zo'n zeldzame aandoening, die komt bijna niet voor in Nederland, zo'n honderd zestig gevallen per jaar, die heeft Bart niet, een brug-

hoektumor, welnee. Zijn klachten hebben met stress te maken.’ Zij had dus gelijk, al had ze dat gelijk liever niet aan haar kant gehad.

Het was een nieuw woord in mijn leven, brughoektumor. Tot deze week had ik nooit van zoiets gehoord. Die schade kon ik de komende weken mooi inhalen. Een brughoektumor. Welke brug, vroeg ik me af, en welke hoek. Ging het om de brug uit *Een brug te ver*? Dat hoopte ik niet. En met welke hoek had ik van doen? Was het soms dezelfde hoek uit de zegswijs ‘het hoekie omgaan’ – of was dit een optimistischer stemmende hoek, eentje die je om kon slaan en waar je aan voorbij kon kuieren, zonder dat je het leven liet?

‘Jongen,’ zei Gerard, ‘we hebben ’t bekeken, Willem, de radioloog, en ik, en het is een goedaardig gezwel. Je gaat er niet dood aan. Dat wil zeggen, je gaat er niet dood aan als je je laat behandelen. Doe je niks, dan groeit het door, met alle mogelijke gevolgen van dien. Maar goed, dat speelt niet, want we gaan natuurlijk wel behandelen.

Het vervelende is, het zit op een verkeerde plek, tussen de kleine hersenen en de hersenstam, lastig bereikbaar. Bovendien is de tumor vrij groot. Er zal dus iets moeten gebeuren, en op niet al te lange termijn.’

Ik liet het even bezinken, het nieuws. Mijn wereld stortte niet in maar zag er opeens wel anders uit.

Ik vroeg hem hoe ik er weer van afkwam, van die tumor.

‘Er zijn twee mogelijkheden,’ zei Gerard. ‘Opereren of bestralen. Een operatie kost je je gehoor, links, en je evenwichtsorgaan. Die offer je op. Maar dan is de tumor er tenminste uit. Met bestralen blijft-ie zitten. Willem zei: Je moet tegen Chabot zeggen dat-ie één kans heeft, en die kans heet niet bestralen.’

‘Luister,’ zei Gerard, ‘ik bel morgenochtend Leiden. Het Leids Universitair Medisch Centrum is dé autoriteit op dit gebied, brughoektumoren. Daar ken ik een collega, Van de Marel, uitstekende vent, die moet je hebben. Met een beetje mazzel kan hij je morgen al zien, tussen de bedrijven door.’

Toen liep ik naar de ijskast in de keuken en trok een fles champagne open. Ik ging niet dood ten slotte, en dat was wel een glaasje bubbels waard. We praatten er een halfuurtje over door, over de tumor en hoe die zich in mijn hoofd genesteld had. Tegen halfzeven stond Gerard op om naar huis te gaan.

‘Het spijt me, jongen,’ zei hij bij de voordeur en hij gaf me een hand. Zonder om te kijken liep hij naar zijn auto, stapte in, startte en reed weg.

Wilt u het hele verhaal lezen?

Bart Chabot - *Diepere lagen. Verslag van een bestraling*

paperback | ISBN 978 90 234 6597 3 | verkoopprijs € 15,90 | 240 pag. |

e-book | ISBN 978 90 234 6562 1 | verkoopprijs € 12,99

Link: [http://www.debezigebij.nl/web/Boek.htm?](http://www.debezigebij.nl/web/Boek.htm?dbid=30409&typeofpage=139647)

[dbid=30409&typeofpage=139647](http://www.debezigebij.nl/web/Boek.htm?dbid=30409&typeofpage=139647)